

Poznań, 26.05.2021 r.

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE Z KONTROLI PROBLEMOWEJ/
SPRAWDZAJĄCEJ*
PRZEPROWADZONEJ PRZEZ ODDZIAŁ ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.**
WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W POZNANIU
W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W KALISZU
UL. KOŚCIUSZKI 6, 62-800 KALISZ
adres PSSE**

1. Data kontroli: 27.04.2022 r.

2. Znak pisma: DN-HŻ.1611.2.2022

3. Kontrolowana komórka organizacyjna PSSE: Sekcja Higieny Żywności i Żywienia

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby/ osób* przeprowadzającej kontrolę zgodnie z upoważnieniem WPWIS – upoważnienie nr 5/2022 z dnia 12.04.2022 r. :

.....ki – starszy asystent

3.2. Imię i nazwisko osoby/ osób* biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Kaliszu:

- Kierownik Sekcji Higieny Żywności i Żywienia

- Młodszy asystent w Sekcji Higieny Żywności i Żywienia

- Młodszy asystent w Sekcji Higieny Żywności i Żywienia

- Stażysta w Sekcji Higieny Żywności i Żywienia

4. Zakres kontroli: Ocena efektywności prowadzonego nadzoru nad przestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności prozdrowotnej oświadczeniami żywieniowymi i zdrowotnymi określonych w przepisach.

Okres objęty kontrolą od 01.01.2020 r., 2021 r. do 26.04.2022 r.

5. Wyniki kontroli

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Na podstawie poniższych ustaleń kontroli*:**

1. **Pozytywnie**

2. **Pozytywnie z uchybieniami**

3. Pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości

4. Negatywnie

Ocenia się działalność PSSE w Kaliszu w kontrolowanym zakresie.

Oceny dokonano w oparciu o informacje zawarte w poniższych protokołach oraz materiał dowodowy w postaci zdjęć produktów zawierających oznakowanie i zrzuty stron internetowych

5.1.1. Protokół kontroli sanitarnej nr ON-HŻ.9020.17.02.2022 z dnia 06.04.2022 r.

5.1.1.1. Produkt pn. „,

Przedstawiciele PSSE w Kaliszu ocenili zgodność etykiety produktu pn.

! S. w odniesieniu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety (Dz. U. z 2018 r. poz. 1951 z późn. zm. – dalej rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r.) oraz wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE. L. z 2011 r. Nr 304, str. 18 z późn. zm. – dalej rozporządzenie (WE) nr 1169/2011).

W protokole szczegółowo opisano i zacytowano treści potwierdzające spełnienie §5 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5, 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. oraz art. 9 ust. 1 lit. a), b), c), e), f), g), h) rozporządzenia (WE) nr 1169/2011 oraz jednocześnie szczegółowo opisano niespełnienie § 5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia poprzez zapis „brak określenia kategorii substancji odżywczych lub substancji charakteryzujących produkt lub wskazania charakteru tych substancji”, a także przepisów rozporządzenia (WE) nr 1169/2011 gdzie stwierdzono:

„w art. 9 ust. 1 lit. d) brak informacji o zawartości składników odżywczych w 100 g produktu, art. 9 ust. 1 lit. h) (powinno być lit. i) brak informacji o kraju pochodzenia produktu”.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż zgodnie z zapisem art. 9 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) 1169/2011 obowiązkowe jest podanie ilości określonych składników lub kategorii

W protokole oceniono także stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w prezentacji i reklamie suplementu diety na stronie internetowej:

Oświadczenia użyte podczas prezentacji i reklamy

- zastosowanie przy odchudzaniu – oświadczenie niezgodne z dotychczasowymi doniesieniami, nie można wyciągnąć żadnych wniosków dla naukowego uzasadnienia deklarowanego skutku,
- reguluje stężenie cukru we krwi – w odpowiednich aktach prawnych oraz w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla c, o odnośnie regulacji stężenia cukru we krwi,
- kwas octowy blokuje enzymy pomagające trawić skrobię - w odpowiednich aktach prawnych oraz w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla kwasu octowego odnośnie blokowania enzymów pomagających trawić skrobię,
- niskowęglowodanowe – brak ujednoczonych przepisów dotyczących stosowania oświadczenia niskowęglowodanowe,
- niskotłuszczowe – oświadczenie żywieniowe, że środek spożywczy ma niską zawartość tłuszczu, oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera nie więcej niż 3 g tłuszczu na 100 g dla produktów stałych lub 1,5 g tłuszczu na 100 ml dla produktów płynnych.

Dla zapewnienia przejrzystości opisu stanu faktycznego dla ocenionego produktu

notowano podsumowanie o treści: „Na etykiecie ocenianego środka spożywczego nie określono sposobu użycia produktu, informacja ta jest obowiązkowa, jeśli jej brak może spowodować niewłaściwe użycie środka spożywczego. Wyszczególnione podczas prezentacji i reklamy na stronie internetowej oświadczenia zdrowotne użyte zostały niezgodnie z obowiązującym prawem tzn. z art. 7 ust. 1 lit. b rozporządzenia (WE) nr 1169/2011”.

5.1.1.3 Produkt pn. „I

Przedstawiciele PSSE w Kaliszu ocenili zgodność etykiety produktu pn. „I

er w odniesieniu do wymagań rozporządzenia (WE) nr 1169/2011.

Szczegółowo opisano i zacytowano zapisy potwierdzające spełnienie art. 9 ust. 1 lit. a), c), e), f), g), h).

- podnosi odporność organizmu – w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla , odnośnie podnoszenia odporności organizmu,
- wzmacnia ciało na infekcje i przeziębienia – w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla , odnośnie wzmacniania ciała na infekcje i przeziębienia,
- bez dodatku cukru - oświadczenie, że do środka spożywczego nie zostały dodane cukry, oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt nie zawiera żadnych dodanych cukrów prostych, dwucukrów ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące. Jeżeli cukry występują naturalnie w środku spożywczym, na etykiecie powinna się również znaleźć następująca informacja: „ZAWIERA NATURALNIE WYSTĘPUJĄCE CUKRY”.
- niskotłuszczowe – oświadczenie żywieniowe, że środek spożywczy ma niską zawartość tłuszczu, oraz każde oświadczenie, które może mieć taki sam sens dla konsumenta, może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera nie więcej niż 3 g tłuszczu na 100 g dla produktów stałych lub 1,5 g tłuszczu na 100 ml dla produktów płynnych.

Dla zapewnienia przejrzystości opisu stanu faktycznego dla ocenionego produktu

anotowano podsumowanie o treści: „Na etykiecie przedstawionego środka spożywczego – Sproszkowanego brak jest informacji o wykazie składników produktu gotowego. Wszystkie użyte podczas prezentacji i reklamy oświadczenia zdrowotne użyte są niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Oświadczenie żywieniowe „bez dodatku cukru” również zostało użyte nieprawidłowo. Nie można przypisywać właściwości do całego produktu, jeśli dane oświadczenie może dotyczyć jedynie składnika produktu.

5.1.2. Protokół kontroli sanitarnej nr ON-HŻ.9022.21.2022 z dnia 28.03.2022 r.

Produkt: suplement diety pn.

Przedstawiciele PSSE w Kaliszu ocenili zgodność etykiety produktu pn. w odniesieniu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia oraz rozporządzenia (WE) nr 1169/2011.

Jednocześnie szczegółowo opisano niespełnienie: art. 9 ust. 1 lit. b) poprzez zapis „na opakowaniu brak jest informacji o wykazie składników produktu gotowego”.

Zgodnie z zapisem art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1169/2011 obowiązkowe jest podanie wykazu składników. Natomiast rozporządzenie (WE) nr 1169/2011 zezwala na pominięcie wykazu składników w określonych sytuacjach. A mianowicie w myśl art. 19 ust. 1 lit. e) w przypadku następujących środków spożywczych nie jest konieczny wykaz składników: środki spożywcze zawierające jeden składnik, gdy: nazwa środka spożywczego jest identyczna z nazwą składnika lub nazwa środka spożywczego umożliwia wyraźne zidentyfikowanie charakteru składnika.

Oceniając zgodność z art. 9 ust. 1 lit. d) przedstawiciele PSSE w Kaliszu przedstawili szczegółową informację o zawartości składników odżywczych w 100g produktu.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż zgodnie z zapisem art. 9 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1169/2011 obowiązkowe jest podanie ilości określonych składników lub kategorii składników. Analizując ten przepis nie należy oceniać informacji o wartości odżywczej, gdyż wynika ona z art. 9 ust. 1 lit. l) rozporządzenia (WE) nr 1169/2011.

W protokole oceniono także stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w prezentacji i reklamie suplementu diety na stronie internetowej:

Oświadczenia użyte podczas prezentacji i reklamy sproszkowanego

- zalecane w dietach niskokalorycznych – w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla buraka odnośnie zalecania stosowania w dietach niskokalorycznych,
- obniża wysoki poziom cukru we krwi – w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla buraka odnośnie obniżania poziomu cukru we krwi,
- zbawienny efekt dla organizmu podczas spożywania – w odpowiednich aktach prawnych oraz w rejestrze dozwolonych oświadczeń zdrowotnych brak jest oświadczenia zdrowotnego wydanego dla buraka odnośnie „zbawiennego” efektu dla organizmu podczas jego spożywania,

Szczegółowo opisano i zacytowano zapisy potwierdzające spełnienie §5 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5, 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. oraz art. 9 ust. 1 lit. a), b), d), e), f), g), h),h)-literówka – powinna być lit.i), rozporządzenia (WE) nr 1169/2011.

Szczegółowo opisano i zacytowano zapisy niespełniające §5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia poprzez „brak określenia kategorii substancji odżywczych lub substancji charakteryzujących produkt lub wskazania charakteru tych substancji, graficzne przedstawienie obrazujące działanie suplementu diety może wprowadzić konsumenta w błąd” oraz art. 9 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1169/2011, poprzez zapis „brak w produkcie substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancyjne”.

W protokole oceniono także stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych w prezentacji i reklamie suplementu diety na stronie internetowej:

Oświadczenia użyte podczas prezentacji i reklamy :

Użyte oświadczenia zdrowotne dla składnika aktywnego pn. honokiolu:

- wysoce wspomaga leczenie stanów lękowych i depresyjnych zaburzeń nastroju,
- poprawia jakość snu, pamięć,
- reguluje procesy prawidłowego wydzielania hormonów w organizmie,

Użyte oświadczenia zdrowotne dla składnika aktywnego pn. L-Teaniny:

- poprawia nastrój i wysoce redukuje poziom stresu oraz lęku wewnętrznego,
- sprzyja relaksacji, zwiększa uwagę i poprawia pamięć oraz funkcje poznawcze będąc nieocenionym partnerem w walce z depresją,

Użyte oświadczenia zdrowotne dla składnika aktywnego pn. GABA:

- redukuje uczucie napięcia i lęku,
- działa uspokajająco,
- przeciwdziałanie uczuciu przemęczenia,

Użyte oświadczenia zdrowotne dla składnika aktywnego pn. tryptofan:

- prawidłowe funkcjonowanie układu nerwowego,
- reguluje samopoczucie,
- odpowiada za energię i witalność,
- obniża poziom stresu,
- bierze udział w wytwarzaniu tzw. hormonu szczęścia-serotoniny,

obecnie brak jest zatwierdzonych i dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych odnoszących się do korzyści wynikających ze spożycia honokiolu, L-teanina, GABA, tryptofanu znajdujących

się na tymczasowej liście tzw. pending, brak oświadczeń o powyższej treści również w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 432/2012 z dnia 16 maja 2012 roku ustanawiającego wykaz dopuszczonych oświadczeń zdrowotnych dotyczących żywności, innych niż oświadczenia odnoszące się do zmniejszenia ryzyka choroby oraz rozwoju i zdrowia dzieci.(Dz.Urz.UE L 136 z dnia 25.05.2012 r.).

Dla zapewnienia przejrzystości opisu stanu faktycznego dla ocenianego produktu zanotowano podsumowanie o treści: „Stwierdzono, że warunki stosowania oświadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 nie zostały spełnione. Oświadczenia reklamujące i prezentujące suplement diety nie figurują w wykazie dozwolonych oświadczeń zawartym w art. 13 i 14, co stanowi naruszenie art. 10 ust. 1. Zgodnie z art. 52 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia środki spożywcze mogą być znakowane oświadczeniami żywieniowymi i zdrowotnymi, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu nr 1924/2006, co w przypadku kontrolowanego preparatu nie zostało zapewnione. Ponadto poinformowano przedsiębiorcę o konieczności weryfikowania opinii i komentarzy klientów, treści te nie powinny wprowadzać konsumenta w błąd i zawierać niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych i żywieniowych”.

Podsumowanie WSSE:

W wyniku działań kontrolnych przeprowadzonych przez przedstawicieli PSSE w Kaliszu dokumentacja została prawidłowo skompletowana z uwzględnieniem zarówno zrzutów ze stron internetowych jak i zdjęć etykiet produktów. Treści etykiet i prezentacji kontrolowanych produktów zostały szczegółowo opisane i przedstawione w protokołach kontroli.

W ocenianych protokołach w punkcie pkt. II. 2 „Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli stanowią naruszenie następujących przepisów prawa:” podano wyłącznie nazwy aktów prawnych bez uszczegółowienia, który konkretnie przepis prawa został naruszony. Ponadto, w protokole ON-HŻ.9020.17.02.2022 z 06.04.2022 r. wskazano naruszenie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia i rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 mimo, iż w opisie stanu faktycznego w ogóle te przepisy prawa nie zostały przytoczone.

Wobec powyższego, w sporządzanej dokumentacji pokontrolnej organ powinien szczegółowo opisać stan faktyczny i stwierdzone nieprawidłowości oraz wskazać przepis prawa który został naruszony. Zgodnie z art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) „organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek”.

Z oświadczenia Kierownika Sekcji Higieny Żywności i Żywienia wynika, iż w związku z faktem, że kontrole były kwestionowane zostanie wszczęte postępowanie administracyjne celem wystawienia decyzji rachunkowych, a w przyszłości są planowane kontrole sprawdzające.

W związku z nieprawidłowościami dotyczącymi znakowania produktów ocenianych w protokole kontroli sanitarnej nr ON-HŻ.9022.21.2022 z dnia 28.03.2022 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu skierował do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (WPWIS) wniosek o nałożenie kary pieniężnej. Ponadto obecnie w trakcie przygotowywania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu jest również wniosek do WPWIS, o nałożenie kary pieniężnej na firmę pn. F w związku z nieprawidłowościami dotyczącymi znakowania produktów.

5.2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

Nie dotyczy

5.3. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

Nie dotyczy

5.4. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości:

Nie dotyczy

Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę przekazać w terminie**** do --- od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W toku kontroli zgromadzono akta (dowody zgromadzone podczas kontroli) ponumerowane od AK-DN-HŻ-1 do AK-DN-HŻ-2.

.....
data, podpis WPWIS

* - niepotrzebne skreślić

** wpisać właściwą komórkę organizacyjną

*** właściwe podkreślić i uzasadnić

**** termin ustala WPWIS

